

MB
15856

NM 29/1953.

BESZÉLŐ KÉPEK

A KÖVÉR PAP
MEG A SOVÁNY PARASZTEMBER

Mese

ÍRTA:
HÁRS LÁSZLÓ

RAJZOLTA:
HONT-VARSÁNYI FERENC

KIADJA:
A NÉPMŰVELÉSI MINISZTERIUM MEGBÍZÁSÁBÓL
A
MAGYAR FOTO DIA-OSZTÁLYA
BUDAPEST, 1953

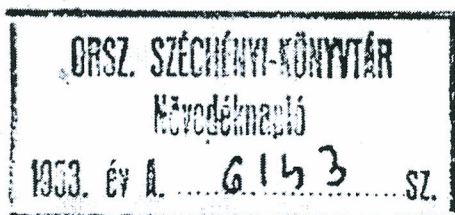
Tanácsadás a diafilmvetítéshez

1. Az előadás előtt a szöveg felolvasását okvetlen gyakoroljuk (tagoltan olvassunk és ne hadarjunk).
2. Ha módunkban van és a tárgy természete megengedi, kívánatos, hogy ne egy személy, hanem váltakozva ketten olvassák fel a szöveget. Az egyik kép szövegét az egyik, a másik kép szövegét a másik felolvasó mondja el.
3. Szövegrész utolsó szavánál a felolvasó koppantson és a következő kép fordítása csak ezután történjék.
4. A vetített szöveget is olvassuk fel.
5. A vetítógép kezeléséhez útmutatást nyújt a technikai „Útmutató”.

Ez a diafilm önálló vetítésre alkalmas.

118/15.356

Felelős kiadó: A Művelt Nép Könyvkiadó igazgatója
Megjelent 3000 példányban

A KÖVÉR PAP, MEG A SOVÁNY PARASZTEMBER

1. Hol volt, hol nem volt, hetedhétországon túl, az Operenciás tengeren innen, volt egyszer egy falu. A falu kellős közepén állt a díszes paplak s szemközt véle rossz viskó roskadozott.
2. A rossz viskóban élt egy sovány parasztember. Annyi gyereke volt, mint a rosta lika, vagy még annál is több. Olyan szegények voltak, hogy ünnepnapnak számított, amikor száraz kenyérhajat rácsálhattak. Mert rendesen úgy esett, hogy sóbanfőttet, vagyis krumplit, vagy üres puliszkát reggeliztek ebédre estefelé.
3. Pedig hát megfogta a dolog végét a szegényember. Volt egy pókos gebéje, azzal szántogatta tenyérnyi földecskáját, azzal járt fáért az erdőre, egyszóval az a rokkant lovacska volt az eltartójuk.
4. Bezzeg másként élt a pap, odaát a parókián. Reggelire bevágott fél sültlibát. Csak akkor keseredett meg a falat a szájában, ha a szegényember rozzant viskójára esett a tekintete. Nem mintha megszánta volna nagy szegénységében, hanem azért, mert arra gondolt, hogy az a teméntelen sok éhes gyerek egyszer kapja magát, bemászik az ő szép gyümölcsösébe és megdézsmálja az almafáit.
5. Ezért aztán a kövér pap magas palánkot emeltetett a gyümölcsös kertje köré, a hegyibe még szögeket is veretett. Jómaga pedig naphosszat ott leselkedett s hogy ne unatkozzék, hát ájtatosan forgatta a breviáriumát.
6. Egyszer aztán megesett az eset. Addig-addig nyelték az éhkoppot a szegényember gyerekei, amíg kapták magukat s megmászták a palánkot, hogy szakítsanak a kövér pap mosolygó almáiból.
7. Csakhogy nagy baj történt. Nem az, hogy fennakadtak a palánk tetejébe vert szögeken és elszaggatták ringy-rongy nadrágjukat. Az se, hogy a szögek felvérezték a lábuk szárát.

Hiszen ki törődött akkoriban a szegényemberek gyerekeivel. Hanem az volt a nagy baj, hogy a kövér pap fülöncsípte őket.

8. És ez aztán igazi nagy baj volt, mert a pap bezárta a három pulyát a fáskamrába s üzent az egyházfival a szegényember után.
9. Ebédnél ült éppen a kövér pap, amikor nagy alázatosan beállított a szegényember. Az asztal roskadt a jó falatoktól, de a pap még csak üléssel se kínálta meg a szegényembert, nemhogy csibehússal. Inkább ráripakodott, hogy vagy fizet ennyi s ennyi tallért, vagy dutyiba kerülnek a tolvaj gyermekei.
10. Vakarta árva fejét a szegényember, mert hiszen piculája sem volt, nemhogy tallérja. Azt mondta erre a kövér pap: Ha nincs pénzed, majd ledolgozod. Végre is Krisztust sem őrizték ingyen, nemhogy az én drága, szép fajalmáimat.
11. Mit volt mit tenni, ráállott a szegényember, dolgozott a kövér papnak, hogy a gyerekei ne kerüljenek dutyiba, méghozzá olyan almáért, amit meg sem ettek.
12. Mire letudta a váltságot a szegényember, addigra beköszöntött viskójába az inségek insége. Egy falat étel nem sok, annyi nem akadt a háznál.
13. Indulni akart az ember, hogy kerít valami munkát, napszámot, miegymást, hogy legalább egy kis krumplit vehessen. Abban a szempillantásban hivatalos emberek állítottak be az udvarára.
14. Azt mondták a hivatalos emberek: hallod-e te szegényember! Nem fizetted meg a papnak a párbért, vagy megfizeted, vagy visszük a lovadat!
15. Átfutott a szegényember a paphoz. Esedezett, hogy ne tegye vele ezt a csúfságot, hisz azért nincs pénze, mert néki dolgozott, ingyért. De a kövér pap csak éppen hogy felnézett a tányérjáról s azt mondta: tudhatnád, atyámfia, hogy ingyen a pap se prédikál. S azzal falt tovább.
16. Nem volt segítség, vitték a szegényember pókos lovát, vitték az eltartójukat. Lett erre nagy sírás-rívás a háznál. Még a gyerekek is jajveszékelve siratták a lovacskát.
17. Amint a lehangosabban siránkoztak, honnan, honnan nem, ott termett egy nagyszakállú, ősz, öregember. Kérdezte, hogy miért rínak oly igen. Elmondta a szegényember, mint járta meg a kövér pappal, meg a girhes lovacskával.

18. Egyet se búsulj — vigasztalta az ősz, öregember. Add csak ide a kötőféket és kapsz hozzá ló helyett lovat.
19. Az ősz, öregember ment át egyenesen a parókiára. A pap éppen vacsorált. Elmondta az ősz öreg, hogy meghalt a déd-öreganyja s kérte a kövér papot, temetné el tisztességgel. Fizetni nem tud, mert igen-igen szegény, de meghálálja a pap szívjóságát. A pap csak úgy foghegyről vetette oda: ha nincs pénz, nincs temetés. Ingyen senki se megyen be a mennyeknek országába.
20. Ha nem, nem — mondta az öreg s meglegyintette a lovacska kötőfékével a kövér papot. S hát lássatok csodát, az abban a szempillantásban lóvá változott.
21. Fogta az ősz öreg a kövér rengőhúsú lovat s vezette át egyenesen a szegényember udvarára.
22. No hiszen, volt nagy öröm, volt boldogság odaát. A szegényember ámult, bámult, nem akart hinni a szemének. Az ősz öreg meg egyre bizonygatta, hogy ezentúl övé a kövér ló.
23. Ugy vigyázz, te szegényember — mondta az ősz öreg, hogy nagyon hamis jószág ez a ló. Ugy kell ennek a lőcs, mint másnak a falat kenyér. Ha nem tángálod el minden nap, bizony nem húz. Enni meg ne adj neki mást, csak szalmát, korpát. Ha szőrmentin bánysz vele, ha jól tartod, bizony búcsút mondhatsz neki. Ha pedig csak egyszer is leveszed róla a kötőféket, hát oda a lovad. Ezt ne feledd.
24. Hálálkodni akart a szegényember, de addigra eltűnt az ősz öreg, mintha soha ott se lett volna. Indult hát, hogy befogja az új lovat az ócska szekérébe.
25. Indulni akart a szekéren, fáért az erdőre. De a ló nem indult egy tapodtat se, éppen úgy, ahogy az ősz öreg megmondta. Vette hát a kiséfát a szegényember s tángálta kegyetlenül a lovat, azaz hogy a papot.
26. Több se kellett a gyerekeknek. Kijustort ragadott, ki husángot, azzal csépelte a lovat, ahogy az ősz öreg meghagyta. Vicsorogott a kövér pap, de csak el kellett indulnia, ha nem akarta, hogy padra kerüljön a bőre.
27. Amikor a templom elé értek, eszébe jutott ám a papnak, hogy elmulasztotta a csendes misét. Kapta magát s amúgy szekere-restül indult a templomba.

28. Az ajtóban ott állt az egyházi. Láta, hogy jön be az isten házába egy kövér ló. Nem tudta, hogy a tulajdon papja az. Fogta hát a görcsös botját s úgy homlokön hajította a lovat, hogy az hanyatt-homlok futott ki a templomból.
29. Rázta a botját az egyházi a ló után. Az meg visszafordult, vicsorgatott s azt mondta magában: megállj csak, megállj csak. Változzak vissza pappá, úgy kihajítlak az állásodból, hogy a lábad se éri a földet.
30. Az üres szekérrel is keservesen kocogott a kövér pap. Hát még amikor a megrakott szekérrel hazatértek. Csak úgy dőlt róla az izzadság. Hiába, más a mise és más a szekeret húzni. A parókiáról meg csak úgy gomolygott kifelé a jó vacsora fűszeres illata. A pap szájában összefutott a nyál s indult hazafelé vacsorázni.
31. A parókia kapujában ott állt a gazdasszony, várta haza kenyéradóját. Hát a pap helyett ló fordul be a kapun. Ugy megmérgesedett, hogy a sodrófával alaposan odasózott a ló szemé közé.
32. A pap alig tudta megmenteni az irháját. Örült, amikor hazafért az istállóba s a szegényember nekiállt, hogy leszerszámozza. De közben arra gondolt, hogy változzék csak vissza pappá, menten kihajítja a gazdasszonyát.
33. A szegényember úgy tett, ahogy az ősz öreg mondta. A lovon hagyta a kötőféket s szalmát meg vizet tett elébe. Hanem a kövér paripa finnyásan elfordította fejét. No lám — mondta a szegényember, — nem ízlik a szalma. Biztosan tejeskávén meg kalácson éltél idáig.
34. Másnap bizony étlen-szomjan húzta a pap a szekeret. Majd megvette az éhség. Rogyadozó lábbal indult hazafelé s egyszer csak hallja, hogy a kisbíró dobol valamit.
35. Azt dobolta a kisbíró, hogy szőrin-szálán eltűnt a falu papja. Aki megtalálja, vagy csak hírt visz róla, annak egy véka arany üti a markát.
36. Itt vagyok, megtaláltam magamat — nyerítette a ló — ide a véka aranyat! S azzal odarontott a kisbíróhoz. Csakhogy az egy ígét sem értett a nyerítésből. Láta, hogy egy megkerült gebe nekiront, fogta hát a dobverőt, s jól orrbaverte vele a papot.

37. Mit volt mit tenni, a kövér pap kénytelen-kelletlen beletörődött a lósorsba. Megette a szalmát, megitta a vödörből a vizet, mintha soha nem falt volna csibehúst, mintha soha nem hőrpölt volna tejszínes kávét.
38. A szegényemberék házatája pedig kezdett nekivirulni. Mióta a kövér ló húzta a szekerüket, azóta került már egy-egy jó falat is az asztalukra.
39. Neki is gömbölyödött valamicskét a szegényember. A kövér ló meg egyre fogyott, soványodott, már csak árnyéka volt önmagának, vagyis a hajdani kövér papnak. De csak antól jobban elbírt az ekét.
40. Amint szántanak, szántogatnak, a pap az eke előtt, a szegényember az eke mögött, látja ám a pap, hogy porzik ám az országút. Menten megismerte, hogy ki közeleg az úton.
41. Maga a püspök úr utazott arra, hatlovas, fényes hintaján.
42. Nekirugaszkodott a pap, egyenesen az országútnak. Gondolta, ha senki más, de a püspök úr megválthatja a lóságtól, visszaváltoztathatja megint emberré, azaz hogy pappá. Rugtatott hát s ragadta magával az ekét, hogy odaborul a püspök elébe.
43. Igen ám, de a püspök lovai nem tudták, hogy mi járatban van a pap. Amikor a girhes gebe középük rontott, megbokrosodtak, belekeveredtek aranyos istrángjukba.
44. Egy szempillantás se tellett bele s árokba fordították a püspöki hintót. Leesett a bakról a kocsis, elvesztette az ostorát. Kiestt a hintóból a püspök úr, elvesztette a pásztorbotját.
45. Odaért lihegve a szegényember. Csépelni kezdte a papot, amúgy istenesen. — Tán kanonoknak akarsz felcsapni? — kiáltotta, valahányszor ráhúzott egyet.
46. Talpraugrott a püspöki kocsis, az se volt rest, ostornyéllal kezdte csépelni a lovat.
47. Feltápászkodott az árokból a püspök úr is. Fejébe nyomta a püspöksüvegét, kezébe vette pásztorbotját s indult. Hát azt látta, hogy a ló ráröhög.
48. Segíts rajtam, püspökatyám — ezt röhögte lónyelve a pap. De a püspök nem értette, csak azt látta, hogy a beste jószág kiröhögi. Ugy elöntötte a pulykaméreg, hogy felemelte pásztorbotját s főbekólintotta az adta szemtelen gebéjét.

49. Koppant a pásztorbot. A ló meg annyit se mondott: beföllegzett, csak elterült a földön, kirúgta a négy lábát s azzal vége volt.
50. Leszerszámozta a szegényember a döglött párát, hogy legalább a szerszám ne menjen veszendőbe. Levette róla a kötőféket is. Hát abban a szempillantásban a püspök szeme kidüldet az álmétkodástól és rémülettől.
51. Merthát, amint lekerült a döglött lóról a kötőfék, az abban a szempillantásban visszaváltozott pappá. De most már egy cseppet se volt kövér az istenadta.
52. Így tudta meg a szegényember, milyen lóval szántott, szeke-rezett ő. Elrémült. De még jobban elrémült a püspök. Hogyne, hiszen saját szentséges kezeivel ütötte agyon a tulajdon pap-ját. Menten könyörgőre fogta a dolgot. Kérte a szegényembert, ne árulná el, hogy mit tett. Ha nem szól róla, hát egy véka arany üti a markát.
53. Megkapta a szegényember a véka aranyat. A püspök meg ijedtében úgy elporzott a hintaján, mintha soha ott nem lett volna.
54. Fogta akkor a szegényember a papot, vállára vette s vitte haza.
55. A faluban megkapta a véka aranyat, ami a pap megtalálóját illette, ahogyan kidobolták.
56. Volt nagy öröm odahaza, amikor a szegényember, aki most már nem volt egy cseppet sem szegény, beállított a két véka arannyal.
57. Első dolga volt a szegényembernek, hogy vett a vásáron egy pár szép lovat. Amint nagyboldogan hajtja haza a paripákat, hát éppen vitték a pap koporsóját a temetőbe.
58. Megemelte a kalapját a szegényember a szekéren s azt dör-mögte magában: nyugodjék békében, sohase lesz olyan jó lovam, mint kigyelmed volt, tisztelendő úr.
59. Aztán a tüzes lovacsák közé csördített s nagy peckesen elpor-zott hazafelé.

Vége

